

ACC. N:R M. 14419: 1-3.

Landskap: *Blekinge* Upptecknare: *Ellen Tranström, Malmö*
Härad: *Boäkne* Berättare: " " "
Socken: *Hällaryd* Berättarens yrke: *fru*
Uppteckningsår: *1958* Född år *1898* i *Hällaryd*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Värtföljden. s. 1-3.

LUF 82.

Västkötjden

Bestyrningen avser endast Skärgården's jordbruk. Jorden där var uppdelad i s.k. kottor, varje sådan skulle kunna rommas och vinterföda en ko. Högsta antalet kottor per ägare var tre, de fluta ägde dock bara en. Det viktigaste med dessa jordbruk var att de gav vinterfoder åt kon eller korna, d. v. s. hö och helm.

Den vanliga västkötjen var gräsval som inte längre gav något hö plöjdes på hösten och besåddes med vinternåg. När denna skördats plöjdes någshubben och fick ligga över vintern. På våren bearbetades den sedan, med häst eller för hand, det senare kallades att småhacka och sedan sattes där potatis.

På hösten såddes det sedan någ och på nästa vår såddes gräsfrö, åkern "såddes till", en del röd klöver och två delar timo-

din inte värd att ha. Det enda kraftfoder
 skärgårds böna fick vara klövergras = efter-
 skörd på första årets klövervall. Den jord
 som låg närmast husen blev naturligen oftare
 "vänd" än de lyckor som låg längre bort
 och dit det var besvärligt att frakta göd-
 sel t. ex. Träda har veterligen aldrig före-
 kommit i skärgården, där var det vik-
 tigt att det växte något även på den minsta
 lilla jordplätt, på den tiden. Då fanns det
 till 1940, ett 50 tal kor i skärgården, men
 där har snare varit alldeles kreaturslöst
 och ingen jord har brukats även om ägaren
 bott kvar. Nu lär det, enl. Blak. Jäms. Tidn.
 finnas 2 kor på Färnö, en häst lär visst ha
 funnits där hela tiden d. v. s. något 10 tal år.

2. Sej var de vanliga proportionerna.
Tondartifall det var mycket ogräs, t. ex.
Kvickrot i jorden odlades potatis två år
år å rad innan en åker såddes till.
Sedan låg den till gräs två, tre år och
ibland längre innan den plöjdes upp igen.
Denma värtföljd var den som förekom från
1880-90 talet och senare tills j. dess jord-
bruken i Skärgården avfolkades, 1940-50.
Under senare delen av denna tid kunde vä-
räd, havre, odlas delvis, eller helt i st. f.
råg, därför att havrehalmen var lättare som
foder. Den som hade bara en kolatt, hade
inget utrymme för rotfruktsodling, de
som hade två el. tre lätter odlade ibland
korn, el. foderbetor, men det var bara
tillfälligt. Sen ha skulle kunna mjölka
på hö och halm, ansågs det, annars var